

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

A támogatási program kódja: NTP-TEHETSEG-25-0190

A projekt címe: „ÉNVILÁGOM-SZÍNVILÁGOM-ALKOTÓVILÁGOM”: SNI
GYEREKEK KOMPLEX TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAMJA

Megvalósulás helyszíne: Nyírmada (Vásárosnaményi Járás)

Célcsoport: 10 fő sajátos nevelési igényű (SNI), enyhe értelmi fogyatékos, tanulászavarral küzdő diák

1. Bevezetés és a program indokltsága

A program megvalósításának helyszíneként azért választottuk Nyírmada települést, mert a Vásárosnaményi Járás egy olyan komplex programmal fejlesztendő terület, ahol kiemelten magas a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) családban élő, valamint a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek száma. A program elsődleges célja a halmozott szociokulturális és kognitív hátrányok kompenzálása, az esélyegyenlőség növelése a társadalmi integráció során, valamint a bevont gyermekek gyakorlati felkészítése az életre, a változó világ elvárásainak megfelelően.

A projekt keretében az enyhe értelmi fogyatékos és tanulászavarokkal küzdő fiatalok tehetséggondozása integrált környezetben, rendkívül változatos és rugalmas szervezeti keretek között valósult meg. A Nyírmadai Általános Iskola 10 fő diákját vontuk be a folyamatba, akik bár tanulmányi területen alulteljesítettek és gyenge önismerettel rendelkeztek, kiemelkedően motiválhatóak és kitartóak voltak. A szakmai munka fő feladata a belső motiváció tartós megőrzése volt, amelyet a szülők aktív bevonásával, folyamatos kommunikációval és egy strukturált Szülőklub működtetésével támogattunk meg.

2. Tehetségazonosítási folyamatok és eredményeik

A sajátos nevelési igényű gyermekek körében a tehetségazonosítás különleges, többszemponútú diagnosztikai megközelítést igényelt. A projekt során két egymást kiegészítő módszert alkalmaztunk.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

2.1. Tehetségazonosítás a személyiségről alkotott szubjektív benyomás alapján

A korábbi pedagógiai tapasztalatok alapján megbízható eredményt akkor kaptunk, ha a gyermekkel foglalkozó összes szakember véleményét összehangoltuk, figyelembe véve a tanulók iskolai teljesítményét, motivációját, valamint pozitív és negatív személyiségjegyeit.

- **Alkalmazott módszertan:** Egy speciális tulajdonságlistát állítottunk össze célzott beszélgetések és megfigyelések útján, amely kifejezetten a kreatív, enyhe értelmi fogyatékos gyermekekre jellemző viselkedésjegyeket (kreativitás, szociális készségek, intellektuális részkompetenciák) tartalmazta. Erősen támaszkodtunk a diákokat napi szinten nevelő-oktató pedagógusok és gyógypedagógusok tapasztalataira: minél több specifikus állítás illet egy tanulóra, annál megalapozottabban következtethettünk a benne rejlő tehetségpotenciálra.
- **Elért eredmények:** A módszer segítségével teljes körű, árnyalt képet kaptunk a tehetséggyanús SNI gyermekek személyiségéről és viselkedéskultúrájáról. Ez a komplex, szubjektív szempontrendszer képezte az alapját a programba bevont 10 fő diák végleges és szakmailag megalapozott kiválasztásának.

2.2. Tehetségazonosítás specifikus tehetségmérő eszközökkel

A személyiségkép mellett elengedhetetlen volt a gyakorlati teljesítőképesség és a feladatokhoz való attitűd közvetlen mérése is.

- **Alkalmazott módszertan:** A gyermekek fogyatékosági és fejlettségi szintjéhez adaptált, egyszerűsített gyakorlati tesztek és célfeladatokat alkalmaztunk. A méréseket egyéni feladatmegoldások, valamint irányított csapatmunka keretében végeztük el, figyelve, hogyan reagálnak a gyerekek a váratlan helyzetekre, és milyen problémamegoldó stratégiákat alkalmaznak.
- **Elért eredmények:** A mérések sikeresen feltárták a gyermekek tényleges képességhatárait és a rejtett erősségeiket, így a fejlesztő programot nem elméleti hipotézisekre, hanem a gyerekek valós, mérhető kiindulási állapotára tudtuk építeni.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

3. Készségfejlesztő tevékenységek megvalósulása

3.1. A tehetségek erős oldalának fejlesztése

A tevékenységek a sportági tehetséggondozásra, valamint a térbeli-vizuális kreativitás elmélyítésére irányultak, fenntartva a tanulók magas fokú belső motivációját.

- **Alkalmazott módszertan:** A mozgásos területen egyéni célkitűzéseket és folyamatos haladásmérést (idő, pontszám, ismétlésszám) alkalmaztunk olyan sportágakban, mint a futás, a dobás, valamint a különböző labda- és ügyességi játékok. Rendszeres versenyszituációkat, játékos kihívásokat (pl. heti házibajnokságok, „leggyorsabb tanuló” verseny) szerveztünk, és példaképeket (helyi sportolókat, iskolai bajnokokat) mutattunk be nekik. A vizuális-térbeli területen projektalapú tanulást alkalmaztunk, ahol a diákok saját ötleteik alapján hoztak létre alkotásokat, és csoporton belüli szerepmodelleket alakítottunk ki, ahol az ügyesebb tanulók segítették társaikat.
- **Elért eredmények:** A tehetséges gyermekek látványosan kiemelkedtek a mozgásos helyzetekben; javult a kitartásuk, küzdőképességük és a sporthelyzetekben tanúsított szociális viselkedésük. Megalapozódott az irányított sportolás iránti hosszú távú érdeklődésük. Vizuális téren egyedi, kreatív produktumok születtek, felerősödött a tervezői tevékenységek iránti fogékonyság, és a diákok egymást inspirálva, pozitív szerepmodellként jelentek meg a csoportban.

3.2. A tehetségek gyenge oldalának fejlesztése

A fejlesztés fókuszában a koordináció, az egyensúlyérzék, a testtudat, valamint a térbeli tájékozódás és a finommotorika kompenzálása állt.

- **Alkalmazott módszertan:** Egyrészt játékos mozgáskoordinációs és egyensúlyfejlesztő gyakorlatokat valósítottunk meg (egyensúlyozó eszközökön járás, célba dobás különféle testhelyzetekből, labdás ügyességi pályák, lassított és zenés ritmikus mozgások, állatutánozó játékok). Másrészt kézzelfogható térbeli építő- és kirakójátékokat, vizuális memóriajátékokat alkalmaztunk, fejlesztve az alak-háttér megkülönböztetést, a sablonra színezést, a tükörkép-rajzolást, az irányok (bal-jobb,

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

előre-hátra) rögzítését, valamint az egyszerű térképolvasást és útvonalkövetést. A tanulást multiszenzoros úton (érintéssel, mozgással, látással) támogattuk meg, lépésről lépésre haladva, folyamatos pozitív megerősítéssel és egyéni asszisztenciával.

- **Elért eredmények:** A gyermekek sokkal bátrabban és szorongásmentesen kapcsolódtak be a mozgásos helyzetekbe, mozgásminőségük és testtudatuk fokozatosan javult. Pontosabbá vált a térbeli eligazodásuk az osztályteremben és a rajzlapon egyaránt. Nőtt a vizuális feladatokhoz kapcsolódó sikerélményük, és jelentős fejlődést mutattak a finommotorika terén, ami közvetlenül elősegítette a kéz ügyesedését és az írás-rajzolás finomhangolását.

4. Községi program és lazító elemek: A Népi Játéknapi

A feszített tempójú fejlesztő munkát lazító és közösségépítő programokkal egyensúlyoztuk, amelyek biztosították az elsajátított ismeretek spontán beépülését.

- **A tevékenység leírása és módszertana:** A program legfőbb közösségi eleme egy komplex játéknapi volt, amelyet hagyományörző programokkal kötöttünk össze. A lazítást és a feltöltődést a népi gyermekjátékok, mondókák, versek, kiszámolók, valamint ritmusos, dalos páros és csoportos játékok segítségével értük el. Ezek a tevékenységek összetett, több érzékszervre ható, térkitöltő és térkihasználó gyakorlatként működtek.
- **Elért eredmények:** A program során a mozgásfejlődés, a kreativitás és a csapatmunka észrevétlenül, játékos formában olvadt egybe. Megvalósult a gyermekek érzelmi és fizikai lazítása, fejlődött a társas énképük, megerősödött a csapatszellem és az egészséges versenyszellem, miközben az elsajátított szabályrendszerek természetes viselkedési mintává váltak.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

5. Családi pillér: A Szülőklub és a szemléletformálás

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése elképzelhetetlen a családi háttér támogató hozzáállása nélkül, ezért a szülőket szoros partnerként vontuk be a projektbe.

- **A tevékenység bemutatása és módszertana:** A projekt során két alkalommal szerveztünk interaktív, élményalapú Szülőklubot. A foglalkozásokon a szülők saját élményű tapasztalatokat szereztek a bevezetett pedagógiai módszerekről. Három specifikus gyakorlat során sajátították el a helyes, hatékony kommunikációs technikákat, és szituációs játékok segítségével megtanultak kilépni a hagyományos, „beszélő/utasító” szülői szerepből, átlépve a támogató, „kérdező” szülői attitűdbe. Az előadásokat követő csoportos beszélgetések bevezették őket a tudatos szülői jelenlét és a megoldásközpontú nevelés gyakorlati eszköztárába.
- **Elért eredmények:** A szülők felismerték és megértették saját kiemelkedő szerepüket gyermekük személyiség- és tehetségformálásában. A megszerzett módszertani kultúrát (helyes kommunikáció, kérdezőtechnika) képessé váltak átültetni a mindennapi otthoni nevelési helyzetekbe, ami hosszú távon biztosítja a családi környezet támogató, tehetségfejlesztő jellegét.

6. Projekttermékek: Kiállítás és Irányított Kisfilm

A tehetséggondozó program eredményeit a nyilvánosság és a helyi közösség számára is láthatóvá tettük, két fő projekttermék formájában.

- **A bemutatás és a megvalósítás folyamata:** Egyrészt egy reprezentatív kiállítást szerveztünk a gyerekek vizuális alkotásaiból. A kiállítási anyagok összegyűjtésében, az eszközök összeszerelésében és a tárlat fizikai megrendezésében a diákok és a szülők is aktívan, közösen vettek részt. Másrészt a projekt zárásaként egy szakmai kisfilmet készítettünk. A diákok enyhe értelmi fogyatékosága és gátlásai miatt a filmkészítés szigorúan irányított, strukturált és védett keretek között zajlott, gyógypedagógiai asszisztencia mellett.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

- **Elért eredmények:** A közös kiállítási előkészületek és a megnyitó óriási sikerélményt és büszkeséget jelentettek a családoknak, növelve a gyerekek társadalmi elismertségét. Az irányított kisfilm elkészítése, mint kreatív produktum egyedülálló módon erősítette meg a gyerekek önkifejezését, rögzítette a projekt során elért egyéni fejlődési utakat, és hatékony érzékenyítő eszközként szolgál a tágabb közösség számára is.

7. Összegzés

Az **NTP-TEHETSEG-25-0190** azonosítószámú projekt Nyírmadán sikeresen és eredményesen zárult. A komplex, több tehetségterületet (sport, vizuális művészetek, kommunikáció) érintő program szélesítette a 10 fő enyhe értelmi fogyatékos, SNI-s tanuló látókörét. A tehetséggondozó és hátránykompenzáló munka sikeresen terelte a gyermekeket a helyes önismereti és fejlődési út megtalálása felé, megerősítette a szülői bázist, és bizonyította, hogy integrált, elfogadó környezetben a sajátos nevelési igényű fiatalok is képesek kiemelkedő tehetségjegyek felmutatására.

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program